

רחוקים של השתפכות-הנפש, כמו אסור להפריד בינה לבין יציר-רוחה, שכל כוחם בא להם מאינטימיותם. אין המשוררת זורעת על מים רבים, היא שותלת את גיגונה בערוגה זעירה של גינתה הקטנה סמוך לחלונה, וברובם הגדול של שיריה היא מתפללת לגשם-נדבות אשר יבוא ויפריח את חלקת-מגנינתה הזעירה.

עולם-הדימויים הוא כאן שלל-צבעיו של הטבע: הגשם, הפרפרים, הילדים, הפרחים והדשא. כל שיר מעלה ציור, ודומה כאילו הקורא עומד לפני אוסף של תמונות פלאסטיות, המביעות בגונים שונים את רחש-לבו של האמן. בתמונה אחת—אנו עולים בין כרידשא, בין תלי-גמלים; בשניה—מתעופף לו פרפר מגביע אחד למשנהו. המשוררת מדברת אלינו בפרחים; אפילו עלבוננו של ילד נראה לה "כמו צבעוני סגור שנפתח לפתע אדום". מקומו של האדם בין ערוגות הפרחים, אפילו כשהוא דורך עליהם ורומסם. קיימת "דומיית דשא", וצלילן של טיפות-הגשם היורדות על החלון ממשש אות ומופת "כי עוד אני שומעת". בלילה באה המוזיקה אישית וחרישית מ'בל של סתם, או חליל, או פעמון של כנסייה".

גם על אהבה שרה צביה, ואף שירה זו כולה פרחים. מוטיב הגשם חוזר פעמיים רבות בשליחותו המרעננה והמחייה. אך בכמה שירים נודעת לו משמעות מיסטית המקשרת ומגשרת בין האוהבים. רק לאחר שעברו כולם את הנהר אפשר לקטוף פרחים ולשלוח סירות-נייר, ועם רדת הגשם אפשר לבנות "היכלות במאה ידיים, וגשרים של פז, ואהבות כלולות, אגדה".

האיריסים עודם פורחים

שמעון קושניר, משרידי העליה השניה, שפירסם לא מעט על אישיה המרכזיים, מספר הפעם על עצמו ועל חייו, "כדי לזרוע מעט אור על פרשת צמיחתו והתהוותו של

הופכת להיות מעשיה רצינית, כבדה, ספק-סאטירית ספק-פילוסופית, והסיום מתנהל בכבדות ובקהות עד כדי כך שהפואנטה אין בה כוח להפתיע או לשעשע.

עם זאת אין להכחיש כי "מסעותי עם דודתי" הוא ספר חביב, מפתיע לגבי סופר כבד-ראש כגריין, אף מהנה לא במעט. גם אם הדמויות פוחלציות במידה רבה הרי סוד הפתיחה הרהוטה והאמנות של סיפור-המעשה ידועים למחברנו היטב. אם נכתב כדי לשעשע את מחברו, אין כל סיבה שלא להצטרף אליו.

ז. ש.

ציפור הגשם

הטבע הוא היסוד השליט בדימוייה של צביה בן-יוסף גינור. אך בשיר אחד, המפליג מן הטבע ומופנם כולו לתוך ה"אני", פותחת המשוררת כעין צוהר קטן לתוך עולמה הפנימי. אולי אפשר לראות בשיר זה פתיחה לכל שירתה. בדומה לשירים אחרים באסופה הזעירה והאינטימית, אין לשיר כותרת. אך בגלל קיצורו—וכל השירים הם קטנים ושוויוניים מיצור—יכול השיר כולו לשמש כותרת-הסבר לרעיון המרכזי של הליריקה שלה.

הרעיון המרכזי של השיר הוא שאם אמנם החיים זורמים במעגל "והכל חוזר חלילה, ואני חוזרת ואומרת את אשר נאמר", נשאר רק הצורך "לחזור ולהביע" את התחושות הממלאות את הלב, כעין "מהתלה של מעלה". ואף שמפת-הדרכים שאנשים מהל-כים בה, מלאה סימנים ועקבות רבים, הרי כל "איש חלוץ לעצמו". על כל אדם לומר את דבריו, לפרוט את מחשבותיו לאסימונים, ולעמוס את אוצר מלותיו. אוצרה של צביה בן-יוסף גינור אינו עשיר ביותר ועגנה וצניעות משמשות לו עטרת-חן, מה-גם שפשטות וכנות הן נר לרגליה.

עם קריאה ראשונה מוכירים השירים הכופות שיריילדים. ההבעה אינה מפליגה על גלים

* שמעון קושניר: האיריסים עודם פורחים; עם עובד, 1970; 237 עמ'.

* צביה בן יוסף גינור: ציפור הגשם (שיריים); הוצאת עקד, 1971; 30 עמ'.